

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. gegužės 8 d. Nr. 21RE3- 59(AG3-45/24-2023)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Lino Dagio, ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal E. V. (*duomenys neskelbtini*) skundą atsakovei Šiaulių miesto savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas E. V. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Pareiškėjas) Komisijai pateikė skundą „Dėl periodinės pašalpos mokėjimo“ (b. l. 1), kuriuo prašo panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau – Atsakovė) 2023 m. kovo 7 d. sprendimą Nr. (28.4.40)SSP-1075 „Dėl periodinės pašalpos neskyrimo“ (toliau – Skundžiamas sprendimas) ir įpareigoti Šiaulių miesto savivaldybės administraciją priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde Pareiškėjas nurodo, jog nesutinka su Atsakovės Skundžiamu sprendimu, nes vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybėse gyventojams teikimo tvarkos aprašo 34.2 punktu, teisę į periodinę išmoką įgyja asmenys, kurie atitinka tam tikras sąlygas, kurias, Pareiškėjo teigimu, jis atitinka.

Teigia, jog vadovaujantis Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo (toliau – Užimtumo įstatymas) 25 straipsniu, numatančiu, jog ilgalaikiai bedarbiai yra nuo 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 12 mėnesių skaičiuojant nuo išregistravimo Užimtumo tarnyboje (toliau – UT) dienos. Kiekviena nauja registracija UT yra pradedama skaičiuoti iš naujo.

Atsakovė Šiaulių miesto savivaldybės administracija atsiliepimu (b. l. 14-17) skundą prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė nurodo, jog Valstybės teikiamos piniginės socialinės paramos dydį ir teikimo sąlygas, gavėjų teises ir pareigas nustato Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (toliau – Socialinės paramos įstatymas). Teisingumo ir veiksmingumo, lygių galimybių principai, įtvirtinti Socialinės paramos įstatymas 3 straipsnyje. Visi minėti principai apima socialinės paramos teikimą siekiant sudaryti sąlygas tiems asmenims, kurie labiausiai pažeidžiami skurdo, nepriteklių dėl objektyvių priežasčių ir tada, kada jos labiausiai reikia, didinant motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius. Konstitucinis Teismas 2011 m. liepos 8 d. nutarime pažymėjo, kad pilietinėje visuomenėje solidarumo principas nepaneigia asmeninės atsakomybės už savo likimą. Todėl socialinės apsaugos teisinis reguliavimas turi būti toks, kad būtų sudarytos prielaidos kiekvienam visuomenės nariui pačiam pasirūpinti savo gerove, o ne vien pasikliauti valstybės socialine apsauga (Konstitucinio Teismo 1997 m. kovo 12 d., 2002 m. lapkričio 11 d., 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimai).

Teigia, jog asmens teisė į socialinę paramą ir apskritai į socialinę apsaugą interpretuotina, atsižvelgiant į Konstitucijoje įtvirtintus socialinės darnos ir teisingumo imperatyvus, konstitucinius asmenų lygiateisiškumo ir proporcingumo principus. Asmeniui teikiama socialinė parama neturi virsti privilegija, ji neturi sudaryti prielaidų asmeniui pačiam nesiekti didesnių pajamų, savo pastangomis ieškoti galimybių užtikrinti sau ir savo šeimai žmogaus orumą atitinkančias gyvenimo sąlygas. Konstitucija nedraudžia įstatymų leidėjui įstatymu nustatyti tokių socialinės paramos teikimo pagrindų ir sąlygų, socialinės paramos dydžių, kad būtų skatinamos kiekvieno asmens pastangos pagal išgales pirmiausia pačiam pasirūpinti savo ir savo šeimos gerove ir prisidėti prie visos visuomenės gerovės.

Nurodo, jog piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d. tarybos sprendimu Nr. T-64 „Dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (suvestinė redakcija nuo 2022-10-11 iki 2023-03-31) nustato nepasiturinčių gyventojų kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos (būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų, išlaidų karštam vandeniui kompensacijų (toliau – kompensacijos) ir socialinės pašalpos) ir periodinės, sąlyginės, tikslinės, vienkartinės pašalpos skyrimo, mokėjimo ir atsiskaitymo su paslaugas teikiančiomis įmonėmis tvarką.

Toliau atsiliepiame cituojamas Aprašo 5, 13, 33, 34 punktai, atkreipiamas dėmesys, jog Aprašo 40 punktą numato, kad Piniginę socialinę paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai privalo vykdyti Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 25 straipsnyje nustatytas pareigas.

Iš paminėtų teisės normų turinio Atsakovė daro išvadą, kad asmuo, siekdamas gauti pašalpą, turi ne tik teises, bet ir tam tikras pareigas. Taip yra įgyvendinamas teisių ir pareigų vienovės principas, įpareigojantis ne tik viešojo administravimo subjektą veikti pagal jo veiklą reglamentuojančius teisės aktus, bet ir patį suinteresuotą asmenį įgalinantis atlikti teisės aktų numatytas pareigas, veikti racionaliai siekiant realizuoti tam tikrą teisę arba išvengti negatyvių padarinių, užkertančių kelią siekiamų teisinių pasekmių sukūrimui. Socialinės paramos įstatymo 25 straipsnis, reglamentuojantis piniginę socialinę paramą gaunančių nepasiturinčių asmenų pareigas, numato, jog gyventojai privalo išnaudoti visas teisėtas kitų pajamų gavimo galimybes. Kadangi išsamiai kitų pajamų gavimo galimybės nėra apibrėžtos, todėl, ar asmuo, siekiantis gauti paramą, jas išnaudojo, vertinama kiekvienu konkrečiu atveju.

Teigia, jog atsižvelgiant į tai, kad Komisija 2023 m. vasario 9 d. priėmė sprendimą Nr. AG3-10/24-2023, kuriuo buvo panaikintas Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus 2022 m. gruodžio 13 d. sprendimas Nr. 31712 „Dėl periodinės pašalpos skyrimo“ ir Atsakovė įpareigota Pareiškėjo 2022 m. gruodžio 1 d. prašymą išnagrinėti iš naujo, Šiaulių miesto savivaldybės Paramos teikimo komisija (toliau – Paramos teikimo komisija) Pareiškėjo minėtą prašymą pakartotinai svarstė 2023-03-02 Komisijos posėdyje (Komisijos 2023-03-02 posėdžio protokolas Nr. PRP-9).

Paramos teikimo komisija, išnagrinėjusi prašymą, nustatė, kad Pareiškėjas gyvena vienas, Užimtumo tarnyboje (toliau – UT) registruotas nuo 2019 m. spalio 28 d. iki 2022 m. balandžio 4 d. (2022 m. balandžio 4 d. nutraukta darbo paieška be teisės registruotis 6 mėn., nes atsisakė pasiūlyto darbo be pateisinamos priežasties), nuo 2022 m. balandžio 13 d. iki 2022 m. spalio 3 d. 2 m. ir nuo 2022 m. balandžio 4 d. iki dabar, jam nėra nustatytas neįgalumas, jis neprižiūri ar neslaugo artimo giminaičio. UT registracija buvo nutraukta be teisės joje registruotis 6 mėnesius, tačiau po kelių dienų, t. y. tą patį mėnesį Pareiškėjas vėl užsiregistravo.

Atsakovė pažymi, jog Pareiškėjui, vadovaujantis Užimtumo įstatymo 8 straipsnio 4 punktu (asmenys yra įsiregistravę UT, ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje), nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. iki 2021 m. gruodžio 1 d. (mokėjimas nutrauktas nuo 2021 m. lapkričio 1 d., nes Pareiškėjas atsisakė dalyvauti visuomenei naudingoje veikloje) ir nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gegužės 1 d. (išskyrus 2022 m. balandžio mėnesį, nes tuo metu Pareiškėjas persiregistravo UT), kaip asmeniui registruotam UT, buvo skirta ir mokama socialinė pašalpa. Atkreipia dėmesį į tai, kad socialinė pašalpa skiriama asmenims neatsižvelgiant į tai kokių statusu jie yra registruoti UT.

Pareiškėjas į Atsakovę su 2022 m. gruodžio 1 d. prašymu kreipėsi dėl papildomos periodinės pašalpos skyrimo.

Pažymi, jog, kadangi Pareiškėjui socialinė pašalpa mokama jau 18 mėnesių Užimtumo įstatymo 8 straipsnio 4 punkto pagrindu, Atsakovė daro išvadą, jog Pareiškėjas nėra laikomas trumpalaikiu bedarbiu, o teikdamas 2022 m. gruodžio 1 d. Prašymą Paramos teikimo komisijai, nepateikė jokio motyvuoto paaiškinimo ar kokių nors įrodymų, kodėl atsisakė pasiūlyto darbo be pateisinamos priežasties ir dėl to buvo nutraukta registracija UT, bei nenurodė aplinkybių, dėl kurių prašo papildomos periodinės pašalpos.

Todėl Paramos teikimo komisija, įvertinusi situaciją, kad periodinė pašalpa yra išimtiniais atvejais papildomai skiriama socialinė parama, teikiama vadovaujantis pinigines socialinės paramos teikimo principais, kai pinigine socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką, bei kad Pareiškėjas atsisakė pasiūlyto darbo be pateisinamos priežasties, dėl to buvo nutraukta registracija Užimtumo tarnyboje, bei nepateikė motyvuoto prašymo, nurodydamas aplinkybes, dėl kurių prašo periodinės pašalpos. Atsižvelgdama į aukščiau nurodytas priežastis, Komisija nutarė netenkinti Pareiškėjo 2022-12-01 prašymo ir periodinės pašalpos neskirti.

Skundas atmestinas.

Ginčas byloje kilo dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Skundžiamo sprendimo, kuriuo Atsakovė netenkino Pareiškėjo 2022 m. gruodžio 1 d. Prašymo dėl periodinės pašalpos skyrimo, teisėtumo.

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius 2023 m. vasario 9 d. priėmė sprendimą Nr. AG3-10/24-2023, kuriuo buvo panaikintas Atsakovės Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus 2022 m. gruodžio 13 d. sprendimas Nr. 31712 „Dėl periodinės pašalpos skyrimo“ ir Atsakovė įpareigota Pareiškėjo 2022 m. gruodžio 1 d. prašymą išnagrinėti iš naujo.

Paramos teikimo komisija Pareiškėjo minėtą prašymą pakartotinai svarstė 2023 m. kovo 2 d. posėdyje (Paramos teikimo komisijos 2023-03-02 posėdžio protokolas Nr. PRP-9, b. l. 25, toliau – Posėdžio protokolas). Paramos teikimo komisijos Posėdžio protokole nėra nurodytos pašalpos neskyrimo Pareiškėjui priežastys, kaip reikalaujama Aprašo 13 punkte, o tiesiog nurodyta, jog periodinė pašalpa už laikotarpį nuo 2022 m. gruodžio 1 d. iki 2023 m. kovo 1 d. neskiriama.

Pašalpos neskyrimo priežastys ir nustatytos faktinės aplinkybės atskleistos Skundžiamame sprendime, kuriame nurodyta, jog (cituojama) „*Jūs gyvenat vienas, buvote registruotas UT nuo 2019-10-28 iki 2022-04-04 (2022-04-04 nutraukta darbo paieška be teisės registruotis 6 mėn.), nuo 2022-04-13 iki 2022-10-03 ir nuo 2022-10-04 iki dabar, Jums nenustatytas neįgalumas, neprižiūrite ar neslaugote artimo giminaičio. UT Jums registracija buvo nutraukta be teisės joje registruotis 6 mėnesius, tačiau Jūs po kelių dienų t. y. tą patį mėnesį vėl užsiregistravote. Socialinė pašalpa Jums buvo skirta ir mokama nuo 2022-01-01 (išskyrus 2022 m. balandžio mėnesį, nes tuo metu Jūs prisiregistravote UT. Paramos teikimo komisija, įvertinusi situaciją, kad periodinė pašalpa yra išimtiniais atvejais papildomai skiriama socialinė parama, teikiama vadovaujantis pinigines socialinės paramos teikimo principais, kai pinigine socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką. Jūs atsisakėte pasiūlyto darbo be pateisinamos priežasties, dėl to buvo nutraukta registracija UT, bei nepateikė motyvuoto prašymo, nurodydamas aplinkybes, dėl kurių prašo periodinės pašalpos, nutarė netenkinti Pareiškėjo 2022-12-01 prašymo ir periodinės pašalpos neskirti*“.

Nors iš skundžiamo turinio, sakinių konstrukcijos ir aiškinant lingvistiškai, negalima pakankamai aiškiai suprasti kokios tiksliai priežastys lėmė, jog Pareiškėjui periodinė pašalpa nebuvo skirta, tačiau galima daryti išvadą, jog Prašymo netenkimo priežastys yra kelios: Pareiškėjas atsisakė siūlomo darbo be pateisinamos priežasties, ko pasėkoje buvo nutraukta registracija UT; Pareiškėjas nepateikė motyvuoto prašymo (nenurodė aplinkybių, dėl kurių prašo periodinės pašalpos); Pareiškėjo registracijos UT pradžia 2019 m. spalio 28 d. Atsakovė atsiliepime (atsiliepimo 17 punktą) patvirtina, jog būtent šios priežastys lėmė periodinės pašalpos neskyrimą Pareiškėjui.

Kitos Skundžiamame sprendime nurodytos faktinės aplinkybės (pateikta informacija): *Pareiškėjas gyvena vienas, buvo registruotas UT nuo 2019-10-28 iki 2022-04-04 (2022-04-04 nutraukta darbo paieška be teisės registruotis 6 mėn.), nuo 2022-04-13 iki 2022-10-03 ir nuo 2022-10-04 iki dabar, Pareiškėjui nenustatytas neįgalumas, neprižiūri ar neslaugo artimo giminaičio, jog registracija UT buvo nutraukta be teisės joje registruotis 6 mėnesius, tačiau po kelių dienų, t. y. tą patį mėnesį Pareiškėjas vėl užsiregistravo UT; socialinė pašalpa Pareiškėjui buvo skirta ir mokama nuo 2022-01-01 (išskyrus 2022 m. balandžio mėnesį, nes tuo metu Pareiškėjas prisiregistravo UT) vertintinos tik kaip Atsakovės nustatytos faktinės aplinkybės.*

Šioje byloje skundžiamu aktu, kaip vientisu administraciniu sprendimu, laikytinas Atsakovės 2023 m. kovo 7 d. raštas Nr. (28.4.40)SSP-1075 „Dėl periodinės pašalpos neskyrimo (minėta – Skundžiamas sprendimas), Atsakovės Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus 2022 m. kovo 7 d. sprendimas Nr. 7940 „Dėl periodinės pašalpos skyrimo“ (minėta, toliau – Sprendimas, b. l. 4) ir Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Paramos teikimo komisijos (piniginei socialinei paramai išimties tvarka) 2023 m. kovo 2 d. posėdžio protokolas Nr. PRP-9 (b. l. 25).

Komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 11 straipsnio 2 dalimi, kreipėsi į Šiaulių klientų aptarnavimo departamentą dėl papildomos informacijos apie Pareiškėjo registraciją UT.

Šiaulių klientų aptarnavimo departamentas 2023 m. gegužės 2 d. raštu Nr. SD(19.5)-2040 „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – Šiaulių KAD raštas, b. l. 33) apie *E. V. (duomenys neskelbtini)* pateikė duomenis ir dokumentus apie Pareiškėjo registraciją UT.

Šiaulių KAD rašte nurodė, jog registracijos laikotarpiu nuo 2019 m. spalio 28 d. iki 2022 m. balandžio 4 d. Pareiškėjas buvo išreiškęs pageidavimą įsidarbinti pagalbinio darbininku (pagrindinis pageidavimas) ir automobilio vairuotoju, tai numatyta su asmeniu sudarytame Individualiame užimtumo veiklos plane. Per šį registracijos laikotarpį asmeniui teikti 36 pasiūlymai įsidarbinti skirtingose įmonėse, visi bandymai įsidarbinti nesėkmingi. 2022 m. kovo 25 d. vizito Užimtumo tarnyboje metu *E. V. (duomenys neskelbtini)* išduotas pasiūlymas įsidarbinti pagalbinio darbininku įmonėje UAB „Mechanizmų nuoma“. Kadangi į UAB „Mechanizmų nuoma“ pagalbinio darbininko poziciją pretendavo ir daugiau kandidatų, tai po pirmojo pokalbio darbdavys *E. V. (duomenys neskelbtini)* pakvietė atvykti dalyvauti tolimesnėje atrankoje 2022 m. kovo 30 d.. Antrasis *E. V. (duomenys neskelbtini)* pokalbis su darbdaviu įvyko 2022 n. balandžio 4 d., kurio metu asmuo atsisakė siūlomo darbo. Pasiūlymo įsidarbinti lape įmonės UAB „Mechanizmų nuoma“ direktorius padarė prieraišą, kad *E. V. (duomenys neskelbtini)*, atvykęs pas darbdavį, nepagarbiai elgiasi ir nepageidauja jokių pagalbinių darbų. 2022 m. balandžio 4 d. gautas atsakymas iš UAB „Mechanizmų nuoma“ apie *E. V. (duomenys neskelbtini)* atsisakymą įsidarbinti minėtoje įmonėje. Vadovaujantis Užimtumo įstatymo tuo metu galiojusio 24 straipsnio 4 dalies 5 punkto nuostata, *E. V. (duomenys neskelbtini)* atsisakius siūlomo tinkamo darbo, nuo 2022 m. balandžio 5 d. panaikintas bedarbio statusas be teisės Užimtumo tarnyboje registruotis šiuo statusu 6 mėnesius. Asmuo informuotas, apie galimą registraciją UT asmens, praradus bedarbio statusą.

Laikotarpiu nuo 2022 m. balandžio 13 d. iki 2022 m. spalio 13 d. *E. V. (duomenys neskelbtini)* UT užsiregistravo savarankiškai, pasinaudojęs UT interneto svetainėje www.uzt.lt prieinama elektronine paslauga „Registracija Užimtumo tarnyboje“. Asmeniui suteiktas statusas – asmuo, praradęs bedarbio statusą. 2022 m. spalio 4 d. *E. V. (duomenys neskelbtini)* išregistruotas iš Užimtumo tarnybos, nes, praėjus 6 mėnesiams nuo bedarbio statuso panaikinimo, asmuo įgijo teisę į bedarbio statusą. *E. V. (duomenys neskelbtini)* 2022 m. spalio 3 d. telefonu informuotas apie išregistravimą iš Užimtumo tarnybos nuo 2022 m. spalio 4 d. atitinkant bedarbio apibrėžimą. Taip pat informuotas apie galimybę užsiregistruoti bedarbio statusu nuo 2022 m. spalio 4 d. internetu arba atvykstant į Šiaulių miesto 1-ąjį skyrių.

Laikotarpiu nuo 2022 m. spalio 4 d. iki dabar *E. V. (duomenys neskelbtini)* užregistruotas Užimtumo tarnyboje jam atvykus į Šiaulių miesto 1-ąjį skyrių. Asmeniui nuo 2022 m. spalio 4 d. suteiktas bedarbio statusas, vėliau: nuo 2023 m. balandžio 28 d. – suteiktas darbo rinkai besirengiančio asmens statusas.

Dėl Užimtumo įstatymo 25 straipsnio 5 punkto sąvokos dėl ilgalaikių bedarbių apibrėžties, Šiaulių KAD informavo, jog asmenų nedarbo trukmė skaičiuojama nuo įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos. Atskirų registracijų terminai nėra sumuojami. E. V. (*duomenys neskelbtini*) registracijos laikotarpiu nuo 2019 m. spalio 28 d. iki 2022 m. balandžio 4 d. buvo suteiktas darbo rinkai papildomai remiamo asmens požymis, nes bedarbystės trukmė buvo ilgesnė nei 12 mėnesių.

Pagal Socialinės paramos įstatymo 4 straipsnį savivaldybės taryba tvirtina piniginių socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą, kuriame, be kita ko, nustato pagrindus, kai socialinė parama skiriama kitais šiame įstatyme nenumatytais atvejais (skiriama vienkartinė, tikslinė, periodinė, sąlyginė pašalpa). Šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytos sąlygos teisei į piniginių socialinę paramą nustatyti. Viena iš tokių sąlygų - asmenys yra įsiregistravę Užimtumo tarnyboje ar kitos valstybės valstybinėje įdarbinimo tarnyboje.

Aprašas nustato nepasiturinčių gyventojų kreipimosi dėl piniginių socialinės paramos ir periodinės, sąlyginės, tikslinės, vienkartinės pašalpos skyrimo, mokėjimo ir atsiskaitymo su paslaugas teikiančiomis įmonėmis tvarką.

Pagal Aprašo 3 punktą, periodinės, sąlyginės, tikslinės, vienkartinės pašalpos teikiamos asmenims, Šiaulių mieste deklaravusiems gyvenamąją vietą ar įrašytiems į asmenų, neturinčių gyvenamosios vietos, apskaitą Šiaulių miesto savivaldybėje, arba neturintiems deklaruotos gyvenamosios vietos, bet įrodantiems, kad faktiškai gyvena Šiaulių mieste.

Pareiškėjų prašymus dėl piniginių socialinės paramos ir pašalpų (išskyrus vienkartinę pašalpą iš pataisos įstaigų paleistiems asmenims) skyrimo ar rekomendacijų teikimo (piniginei socialinei paramai išimties tvarka) nagrinėja Šiaulių miesto savivaldybės paramos teikimo komisija (piniginei socialinei paramai išimties tvarka), sudaryta Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu. Paramos teikimo komisija vadovaujasi Paramos teikimo komisijos veiklos nuostatais, patvirtintais Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu (Aprašo 5 punktas).

Dėl periodinių, sąlyginių, tikslinių, vienkartinių pašalpų skyrimo asmenys, nurodyti Aprašo 3 punkte, kreipiasi į Socialinių išmokų ir kompensacijų skyrių, užpildo prašymą, kuriame išsamiai aprašo savo socialinę padėtį, nurodo aplinkybes, dėl kurių prašo pašalpos, ir pateikia jai skirti reikiamus dokumentus (Aprašo 33 punktas).

Pagal Aprašo 34.2 papunktį Pareiškėjams pateikus motyvuotus prašymus, ir, esant būtinybei, turėdama surašytus pareiškėjų gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus, Paramos teikimo komisija priima sprendimus dėl periodinių, sąlyginių, tikslinių, vienkartinių (išskyrus iš pataisos įstaigų paleistiems asmenims vienkartinės pašalpos) pašalpų skyrimo, taip pat ir dėl periodinės pašalpos skyrimo (ne ilgiau kaip 6 mėnesius per metus) asmenims (neįgaliems asmenims, senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, trumpalaikiams bedarbiams, registruotiems Užimtumo tarnyboje ne ilgiau kaip 1 metus, asmenims, prižiūrintiems ar slaugantiems savo artimą giminaitį), kurių pajamos (socialinė pašalpa į pajamas neįskaitoma) vienam asmeniui neviršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio per mėnesį, ir kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę paramą.

Taigi, pagal Aprašą teisę į periodinę išmoką įgyja asmenys, kurie atitinka šias sąlygas: yra trumpalaikiai bedarbiai, registruoti UT ne ilgiau kaip 1 metus; asmens pajamos vienam asmeniui neviršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio per mėnesį; kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę paramą. Asmuo, be kita ko, turi būti deklaravęs gyvenamąją vietą Šiaulių mieste, ar įrašytas į asmenų, neturinčių gyvenamosios vietos, apskaitą Šiaulių miesto savivaldybėje, arba neturintis deklaruotos gyvenamosios vietos, bet įrodantis, kad faktiškai gyvena Šiaulių mieste.

Kaip ir administracinio ginčo byloje Nr. AG3-10/24-2023, spręstina, ar Pareiškėjas laikytinas trumpalaikiu bedarbiu, ar Pareiškėjas atitiko Aprašo 34.2 papunkčio vieną iš reikalavimų,

t. y. ar Pareiškėjas buvo trumpalaikis bedarbis, registruotas Užimtumo tarnyboje ne ilgiau kaip 1 metus. Ginčo, ar Pareiškėjas atitiko kitas sąlygas periodinei pašalpai gauti, nėra.

Komisija pažymi, jog sąvokos „trumpalaikis bedarbis“ išaiškinimo nei Apraše, nei kituose teisės aktuose nėra pateikta. Tačiau Užimtumo įstatymo 25 straipsnio 5 punkte nustatyta, jog darbo rinkoje papildomai remiamais laikomi, be kita ko, ilgalaikiai bedarbiai iki 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 6 mėnesiai, ir ilgalaikiai bedarbiai nuo 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 12 mėnesių, skaičiuojant nuo įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos.

Užimtumo rėmimo įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, kurioms esant asmuo laikomas bedarbiu. Asmuo, atitinkantis šio straipsnio 1 dalyje ir 2 dalyje nustatytas sąlygas, bedarbio statusą įgyja nuo jo įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka momento.

Atsakovė vertino, jog Pareiškėjas neatitinka trumpalaikio bedarbio statuso, nes Pareiškėjas UT buvo registruotas ilgiau nei 1 metus. Tuo tarpu Pareiškėjas skundą grindžia būtent ta aplinkybe, jog jis yra trumpalaikis bedarbis, t. y. asmuo registruotas UT trumpiau nei 6 mėn., nes, Pareiškėjo tvirtinimu, terminas turi būti skaičiuojamas nuo paskutinės įregistravimo UT dienos, šiuo atveju nuo 2022 m. spalio 4 d.

Minėta, jog iš bylos duomenų ir Šiaulių KAD rašto matyti, jog Pareiškėjas UT registruotas šiais laikotarpiais: nuo 2019 m. spalio 28 d. iki 2022 m. balandžio 4 d.; nuo 2022 m. balandžio 13 d. iki 2022 m. spalio 3 d. (praradęs bedarbio statusą); nuo 2022 m. spalio 4 d. Pareiškėjas vėl registruotas UT, kaip bedarbis, o nuo 2023 m. balandžio 28 d. – suteiktas darbo rinkai besirengiančio asmens statusas.

Šiaulių KAD rašte pažymima, jog asmenų nedarbo trukmė skaičiuojama nuo įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos. Atskirų registracijų terminai nėra sumuojami. Pareiškėjui registracijos laikotarpiu nuo 2019 m. spalio 28 d. iki 2022 m. balandžio 4 d. buvo suteiktas darbo rinkai papildomai remiamo asmens požymis, nes bedarbystės trukmė buvo ilgesnė nei 12 mėnesių.

Taigi, Pareiškėjas, būdamas registruotas UT nuo 2019 m. spalio 28 d. iki bylos nagrinėjimo momento, negali būti vertinamas kaip trumpalaikis bedarbis. Ta aplinkybė, jog Pareiškėjas po registracijos UT nutraukimo 2022 m. balandžio 4 d. jau po keleto dienų (balandžio 13 d.) savo iniciatyva vėl registravosi UT kaip asmuo, praradęs bedarbio statusą, o nuo 2022 m. spalio 4 d. vėl registruotas UT kaip bedarbis, nepaneigia faktinės aplinkybės, jog Pareiškėjas UT registruotas daugiau nei 1 metus, o tai suponuoja išvadą, jog Pareiškėjas nelaikytinas trumpalaikiu bedarbiu ir registracijos UT diena laikytina ne paskutinės registracijos UT diena, tačiau vertintina atsižvelgiant į visumą aplinkybių. Registracijos UT nutraukimas trumpam laikotarpiui, nepriklausomai nuo priežasčių kodėl ji buvo nutraukta, nesudaro pagrindo išvadai, jog asmens registracijos UT terminas turi būti pradedamas skaičiuoti tik nuo paskutinės registracijos UT dienos.

Tai, kad Pareiškėjas įgijo ilgalaikio bedarbio statusą patvirtina ir Šiaulių KAD informacija, jog Pareiškėjui „registracijos laikotarpiu nuo 2019 m. spalio 28 d. iki 2022 n. balandžio 4 d. buvo suteiktas darbo rinkai papildomai remiamo asmens požymis, nes bedarbystės trukmė buvo ilgesnė nei 12 mėnesių“.

Kitoks šios bylos aplinkybių vertinimas negalimas, nes priešingu atveju susidarytų prielaidos asmenims piktnaudžiauti trumpalaikio bedarbio statusu periodiškai nutraukiant registraciją UT ir vėl įsiregistruojant UT ir laikant, jog asmuo yra registruotas UT tik nuo paskutinės registracijos UT dienos, neatsižvelgiant į prieš tai buvusius registracijos UT laikotarpius. Kitaip traktuojant aptartas teisės normas, susidarytų situacija, kai asmuo visada turėtų būti vertinamas kaip trumpalaikis bedarbis ir neįgytų ilgalaikio bedarbio statuso, toks trumpalaikio bedarbio statusas pagal Aprašo nuostatas sudaro prielaidas gauti socialinę pašalpą.

Taigi, Komisija sprendžia, jog Pareiškėjas, būdamas bedarbiu, registruotu UT daugiau nei 1 metus, neįgijo teisės gauti periodinę pašalpą pagal Aprašo 34.2 papunkčio reikalavimus, todėl Atsakovė pagrįstai vertino, jog Pareiškėjas nelaikytinas trumpalaikiu bedarbiu.

Kiti motyvai (priežastys), kuriais Atsakovė rėmėsi priimdama Skundžiamą sprendimą (Pareiškėjo prašymas nebuvo motyvuotas, Pareiškėjas atsisakė pasiūlyto darbo be pateisinamos priežasties, dėl to buvo nutraukta registracija UT ir kt.) nenagrinėtini, nes, kaip minėta aukščiau,

Pareiškėjas dėl registracijos UT laikotarpio (daugiau nei 1 metai) neįgijo teisės į periodinę pašalpą, todėl ir Prašymas skirti periodinę pašalpą negalėjo būti tenkinamas.

Komisija, įvertinusi bylos medžiagą ir nustatytas faktines aplinkybes, vadovaudamasi šiame sprendime nurodytu teisiniu reglamentavimu, konstatuoja, jog Atsakovė, nagrinėdama Pareiškėjo prašymą skirti periodinę pašalpą, priėmė administracinį sprendimą, kuris nors ir yra su trūkumais, tačiau nustačius, jog Pareiškėjas neįgijo teisės periodinei pašalpai gauti pagal Aprašo reikalavimus, paliktinas galioti.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

E. V. (duomenys neskelbtini) skundą Šiaulių miesto savivaldybės administracijai atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skųsti Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos nariai

Linas Dagys

Svetlana Sinkevičienė